

KURIKULUM NASTAVE HRVATSKOG JEZIKA

Prijedlog: sastavljeno 2004.

Predmet: Hrvatski jezik

Napisala: Zdenka Blaslov, prof.

Uvod

Povijesni aspekt

Učenje **hrvatskog jezika**, kao materinjeg jezika u školama, ima dugu tradiciju. Naravno to podrazumijeva i činjenicu kako su se ciljevi i zadaci *hrvatskog jezika* kao predmeta u školi zasigurno i mijenjali. Značaj hrvatskog jezika u školama ne podrazumijeva samo obrazovanje dobrih radnika i građana već i dobrih ljudi. Stoga učenje materinjeg jezika i književnosti ima višestruko značenje.

Tijekomje 20. st.kurikulum *hrvatskog jezika* dobio je status glavnog predmeta, odgovornog za razvoj sposobnosti razumijevanja, čitanja, pisanja, razgovora, diskusije i razmišljanja, ali također i predmet kulturnog razvoja u čiju oblast pripada kreativnost i stvaranje interesa i uživanja u jeziku i književnosti.

Kulturna baština

Predmet **hrvatski jezik** značajan je propagator naše kulturno-nacionalne baštine. Glavni je zadatak razviti predodžbu razvoja hrvatskog jezika i književnosti od samih početaka do današnjih dana. Kroz nastavu *hrvatskog jezika* učenici će se upoznati s važnim djelima nacionalne književnosti te na taj način spoznali značaj kulturne baštine, prenoseći znanje iz prošlosti, razvijajući kolektivnu svijest o tome. Važno je kroz nastavu razviti svijest o značenju kulturne baštine na naše nacionalno biće i naš način življjenja.

Poznavanje vlastite kulturno-književne baštine omogućit će učenicima spoznaju i razumijevanje utjecaja drugih kultura i književnosti na razvoj naše kulturne baštine.

Književnost

Književnost ima jasno mjesto u predmetu *hrvatski jezik*, kako glede toga što je književnost važan aspekt hrvatske kulturne povijesti, tako i stoga što čitanje zauzima bitno mjesto u osobnom i jezičnom sazrijevanju i razvoju. Dobra književnost je vrijedan moralni i estetski stimulans, koji proširuje mogućnosti raspoložive kod učenika te stvara svjetonazor prema vlastitom iskustvu. U isto vrijeme književnost daje primjere kako se određena tema može iskazati i obraditi koristeći se različitim formama jezika. Dobra književnost je izvrstan poticaj za učeničko vlastito stvaralaštvo, a također može poslužiti i kao jezični model. Učenje hrvatskog jezika/ književnosti razvija sposobnosti razumijevanja, doživljaj i procjenu nacionalne književnosti od rane prošlosti do današnjih dana.

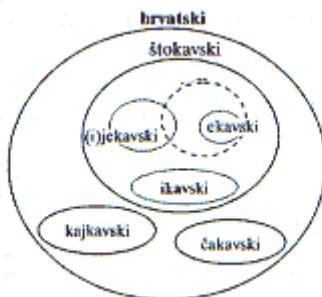
Učenje jezika

Učeći *hrvatski jezik*, učenici će, svatko prema svojim sposobnostima, naučiti iskazati sebe jasno i nedvosmisleno, i to u govornom i pisanom obliku. Međutim pri tome ne smijemo zaboraviti činjenicu kako je svakodnevni jezik koji će učenicima najviše trebati u svakodnevnom životu, poslu i sredini u kojoj žive, upravo funkcionalna (praktična) proza, jasno izložena i dograđivana (prakticirana) kroz strpljivu vježbu, koncentracijom i odgovarajućim poučavanjem.

Tako će učenici postati svjesni važnosti vlastitog istraživanja jezika i govora tijekom njihovog života. Pomoću jezika oni prodiru u unutarnju sferu života. Pomoću jezika oni odrastaju i sazrijevaju. Kroz jezik oni otkrivaju nove perspektive, nove obzore i nova znanja koja su im potrebna. Stoga je vrlo važno da hrvatski jezik stvara lingvističku svjesnost tako što će učenicima pojačavati njihovo jezično samoštovanje, a istovremeno ih naučiti štovati ostale jezične varijante (dijalekte) koje mogu i sami koristiti.

Učenje izražavanja i pisanja je kompleksan proces bez jednosmjernog puta do uspjeha. Učenicima se mora omogućiti razvijanje osjećaja za jezik, kao i stila prakticiranjem pisanja u različitim situacijama i različitim oblicima teksta. Pisanje uključuje i kreativnost i

prilagođavanje jezičnim standardima, te bi vođenje u ovakvim procesima trebao biti jedan od važnih zadataka profesora hrvatskog jezika. Pomoću profesorove pomoći kao i putem reakcija drugih učenika, učenici razvijaju sposobnost procjene vlastitog teksta

Poznavanje gramatike i pravopisa

Poznavanje gramatike i pravopisa kao i povijesnog razvoja *hrvatskog jezika* vrlo je važan segment nastave *hrvatskog jezika*. Ukoliko učenici uspiju razviti bogat vlastiti rječnik i sposobnost izražavanja, nesumnjivo je tada, kako je potrebno i njihovo znanje o terminologiji, koja im je potrebna, kako bi mogli opisati strukturu i funkciju hrvatskog jezika. Također je potrebno znati objasniti razvojni put hrvatskog jezika u njegovo skupini – slavenski jezici, kao i njegov današnji razvoj. Vrlo je važno da učenici spoznaju zašto i kako su se događale promjene kao i utjecaj drugih jezika na razvoj hrvatskog jezika i njegovu strukturu, te koliko ti utjecaji mogu biti dobri ili loši, poglavito danas u suvremenom svijetu i sveprisutnosti engleskog jezika.

Sadržaj i ciljevi *hrvatskog jezika*

Hrvatski jezik je glavni dio općeg obrazovanja. Kao dopuna ovom, važno je naglasiti i njegovu ulogu u odnosu na druge predmete. Jezikom se služimo kao oruđem za stvaranje misli. Vještina naše urođene govorne sposobnosti je pretpostavka za formiranje misli i osjećaja te na taj način i osnova za sva druga učenja. To je također bitno i za razvijanje osobnog i kulturnog identiteta, moralnih i estetskih svjesnosti kao i spremnost za društvenu usmjerenošć. Predmet povezuje učenike sa znanjem o hrvatskoj i svjetskoj književnosti, kulturi, jeziku i društvu, životu i radu, kulturnoj tradiciji i masovnim medijima. Sve to omogaće širenje učeničkih spoznaja o značaju razvoja hrvatske književne i jezične kulture unutar velikih kulturnih društava.

Poučavanje hrvatskog jezika obuhvaća i dva jednakas aspekta: pisanje i govorenje koji su jednako zastupljeni u našoj kulturi. To znači obuhvaćanje mnogih različitih aktivnosti i opsežan tekstualni materijal. Glavni zadatak je naučiti učenike o jeziku i književnosti putem interakcije između tekstovnih materijala i radnih metoda. U tom smislu mora ih se pripremiti i za nastavak obrazovanja.

Nastava *hrvatskog jezika* odvija se kroz sve četiri godine srednjoškolskog obrazovanja. Nastava je koncipirana kao pregled znanosti o književnosti, teorije književnosti, povijesti književnosti (strane i nacionalne), gramatike i pravopisa, izražavanja i stvaranja. S obzirom da nastava hrvatskog jezika sadrži prevelik broj informacija držim kako nije glede toga moguće ostvariti primarne ciljeve i zadatke koje suvremena nastava kao odraz suvremenog društva postavlja ispred nas. *Ovo znači kako trebamo prijeći sa stjecanja znanja preko razvoja*

vještina na postavljanje vrijednosti. Na taj se način razvijaju u prvom redu vještine i stavovi potrebni mladim ljudima kako bi mogli odgovoriti izazovima suvremenog društva.

Stavovi i vještine koje je potrebno stvarati i razvijati:

- a) *vještine kritike kojima će analizirati, uspoređivati, suprotstavljati, kritizirati i procjenjivati*
- b) *vještine kreativnosti kojima će zamišljati, stvarati hipoteze, ustavoviti i izmisliti*
- c) *vještine koje su potrebne na tržištu rada i u društvu (uspješna komunikacija, timski rad i suradnja, poduzetništvo i samozapošljavanje, odgovorni građanin)*
- d) *razvoj motivacije i kapaciteta za cjeloživotno učenje i učenje iz svih raspoloživih izvora znanja*

Dosadašnji program pokazao je preopterećenost količinom informacija što kod učenika izaziva nezainteresiranost, dosadu, stres, površnost. Sve se to odražava na izvršavanje njihovih obveza na taj način što – prepisuju zadaće, neopravdano izostaju s nastave, ne suraduju s nastavnicima i uče samo kako bi zadovoljili minimalni kriterij za dobivanje prolazne ocjene.

Naravno rasterećivanje programa ne znači samo smanjivanje nastavnih jedinica. Rasterećivanje također podrazumijeva i moderniziranje interpretacije nastavnih jedinica. Držim kako su za to najbolje metode odnosno tehnike koje razvijaju kritičko mišljenje i kritičko čitanje, a poglavito suradničko učenje.

Bez obzira što je zbog raznih tehničkih poteškoća ponekad teško organizirati nastavu na modernim osnovama držim kako tradicionalni način i pristup nastavi neće dovesti do razvijanja vještina i stavova koje moderno društvo traži.

Neminovna je spoznaja kako tradicionalni način poučavanja (frontalni) nikako ne pripada metodama koje dovode do rasterećenja gradiva, a ni do kreiranja kritičkog mišljenja koje dovodi do toga da učenici sami mogu upravljati vlastitim znanjem i biti povezani s problemima izvora.

Razvijanje kritičkog mišljenja između ostalog dovodi do toga da učenik može:

- *sagledati gradivo u cjelini*
- *uočiti bitne veze i odnose*
- *tražiti uzročno – posljedične veze*
- *klasificirati činjenice po bitnosti*
- *kritički preispitivati*
- *sastaviti listu problema (pitanja) u svezi gradiva itd.*

Sasvim je sigurno kako ovakvi procesi mišljenja trebaju vremena kako bi zamijenili gotovo stoljetnu tradiciju razmišljanja u našim nastavnim procesima.

Umjesto ponuđenog rješenja, dakle učeničke pasivnosti, razvijamo učeničku aktivnost. Sve ovo traži i nove pristupe učenju, poučavanju i procjenjivanju.

1. Principi učenja:

- učenici imaju različite stavove učenja i individualni tempo učenja
- učenje predstavlja stalno ispitivanje, napor i samodisciplinu
- učenje razvija stavove i sposobnosti i pomaže stjecanju znanja
- učenje bi trebalo poći od stajališta kako je primjenjivo za učenikov osobni razvoj i za njegovo uključivanje u socijalni život
- učenje se postiže putem individualnog učenja i kroz grupni rad

Jasno je kako ovi principi znače prijelaz usredotočenosti nastave s učitelja na učenika. Sadržaj je koncentriran na proces učenja. To također znači usredotočenost na individualni proces stjecanja znanja – holistički pristup. Učenje danas nije više samo pamćenje činjenica već je važna i socijalna dimenzija učenja.

2. Principi poučavanja:

- poučavanje bi trebalo razvijati i podržavati učenikovu motivaciju za kontinuirano učenje
- nastavnici bi trebali razvijati višestruke povoljne prilike kako bi se dosegli ciljani zadaci
- nastavnici bi trebali otkrivati i poticati učenikove prirodene sklonosti i interes, učenje ne sadrži samo prijenos znanja, već također ponašanje i stav
- poučavanje bi trebalo olakšati prijenos informacija i vještina iz jednog predmeta u drugi
- poučavanje bi se trebalo odvijati u kontekstima u kojima se školske aktivnosti odnose na svakodnevni život

Dosadašnji problem poučavanja je u tome što nastavnici poučavaju unutar vlastitih domena, ali se svijet učenika proteže izvan tih domena jer je svijet isprepletan. To znači da nastavu hrvatskog jezika treba ostvarivati što je moguće više u korelaciji s predmetima humanističkih znanosti (teže, ali ne neizvodivo u strukovnim školama gdje se ovi predmeti osim hrvatskog jezika, koji se uči četiri godine, uče dvije godine), kao i s nekim sadržajima strukovnih predmeta kako bi škola bila što sličnija stvarnom životu .

3. Principi procjene (vrednovanja i ocjenjivanja):

- procjena je vrlo važna dimenzija kurikularnog procesa i predstavlja konstantnu aktivnost u razredu
- procjena bi trebala uključiti uporabu širokog spektra metoda
- procjena bi trebala biti regulativni proces što znači informator obrazovnim akterima o kvaliteti školskih aktivnosti
- procjena bi trebala pomoći učenicima da pravilno procjene svoje vlastito izvođenje te stalno rade na njegovom unapređivanje
- procjena se temelji na standardima kurikularnoga izvođenja usmjereni prema konačnim usvajanjima učenika na kraju njihove školske razine ili na početku njihovog društvenog života

Procjena bi trebala biti dijelom meta-kognitivnog procesa. Suvremeni pristup zahtjeva i suvremene metode vrednovanja: projekt, portfolio, samo-procjenjivanje. Pri procjenjivanju i vrednovanju trebala bi se ostvariti višestruka perspektiva: uzeti u obzir kako učenik procjenjuje sam svoj napredak, kako ga procjenjuju drugi, kako je napredovao u odnosu na druge, te kako ga procjenjuje objektivni nastavnik.

Stavljanje u cjelinu s ostalim predmetima

U sveobuhvatnom procesu učenja *hrvatski jezik* je važan i za učenje drugih predmeta. Tako bi uklapanje hrvatskog jezika s drugim predmetima trebao biti normalni proces u metodama rada obrazovnog procesa. Također je vrlo važno pronaći moguću točku presijecanja između *hrvatskog jezika* i strukovnih sadržaja. Recimo npr. kada učenici uče kako se pišu izvješća bilo bi dobro izabrati neku temu iz strukovnih sadržaja. Također kada obrađujemo naslove iz književnosti bilo bi dobro obrađivati tekstove koji se dodiruju ili imaju neku vezu s njihovim strukovnim sadržajima.

Ciljevi

1. *Stjecanje znanja o izvorišima europskih književnosti, osnovnim predstavnicima i njihovih djela. Uočavanja njihovog značaja za razvoj europske književnosti.*
2. *Stjecanje znanja o književnopovijesnoj gradi kako nacionalne tako i europske književnosti, predstavnicima i njihovim djelima. Povezivati međusobne stilske utjecaje kao i razvijanje analitičkog čitanja, zaključivanja i izvođenja bitnog od nebitnog.*
3. *Stjecanje znanja i vještina o hrvatskom jeziku kao sredstvu komunikacije, osposobljavanje za samostalno čitanje, zaključivanje, razumijevanje i tumačenje književnih tekstova te jezično izražavanje i stvaranje.*
4. *Poticanje čitateljske sposobnosti, tj. razumijevanje književnih i jezičnih činjenica koje će se bazirati na učenikovim vlastitim mentalnim i psihičkim sposobnostima, znanju i uvjerenju.*
5. *Razvijanje sposobnosti za kritičko sučeljavanje s umjetničkim i jezičnim vrijednostima kao i njihovo estetsko doživljavanje.*
6. *Upoznavanje sustava hrvatskog jezika, te usvajanje toga sustava kao organizatora logičkih kompetencija u učenika.*
7. *Upoznavanje povijesti jezika radi poticanja sposobnosti za semantičko razlikovanje te radi poimanja složene povijesti hrvatske kulture.*
8. *Usmeno i pismeno služenje jezikom u svakodnevnom ophodenju te u situacijama koje se u suvremenom društvu očituju kao tipične i uobičajene i u kojima se pojedinac potvrđuje kao kreativna ličnost.*

*Lagano umire onaj koji ne putuje,
onaj koji ne čita,
onaj koji ne sluša glazbu,
onaj koji ne nalazi zadovoljstvo u sebi.
Pablo Neruda*

I. Znanje

- gramatičko: poznavanje i prepoznavanje ustroja rečenice hrvatskog jezika i gramatičkih pravila
- pravopis: poznavanje pravopisa i pravogovora
- književnost: poznavanje i prepoznavanje vrsta književnih tekstova, povijest razvoja književnosti, njenih pravaca i pokreta, predstavnika i njihovih djela
- izražavanje: vrste tekstova, načini i metode pisanja

II. Vještine

- sposobnost objašnjavanja i interpretiranje određenih tekstova
- sposobnost prepoznavanja načina umjetničkog stvaranja
- sposobnost kritičkog čitanja umjetničkih tekstova, prepoznavanje i kritičko vrednovanje
- sposobnost vlastitog izričaja
- sposobnost obrazlaganja stava / argumentiranje
- sposobnost pismenog obrazlaganja stava

III. Teme / sadržaj

- književnost:

- antička književnost
- srednjovjekovna književnost
- predrenesansa i humanizam
- renesansa
- barok
- klasicizam
- prosvjetiteljstvo
- romantizam
- realizam
- moderna
- suvremena književnost (20. st.)

- gramatika:
 - sintaktički dijelovi rečenice
 - jednostavna glagolska vremena
 - složena glagolska vremena
 - glasovne promjene
 - tvorba riječi
 - fonetika/ fonologija
 - morfologija
 - leksikologija

IV. METODE

1. Metode poučavanja

- izlaganja: uvodi i sinteze, sažimanja
- pojašnjenja
- vođenje učeničkih aktivnosti
- upute za rad
- povratne informacije

2. Metode učenja

- sažimanje – usmeno / pismeno
- odgovaranje na pitanje usmeno / pismeno
- čitanje i interpretiranje umjetničkog teksta / usmeno – pismeno
- prepoznavanje izražajnih sredstava / književnih termina, uspoređivanje
- objašnjavanje teme / motiva / ideje
- izlaganje (artikuliranje) i obrazlaganje (argumentiranje) vlastitog stava (usmeno i pismeno)
- suradničko učenje
- projektna nastava

V. VREDNOVANJE / PROCJENA

1. Vrednuje se:

- književnost:
 - vremensko određivanje pravaca, karakteristike i predstavnici
 - sposobnost analiziranja umjetničkog teksta
 - sposobnost izlaganja i iznošenja argumenata

- gramatika:
 - prepoznavanje dijelova rečenice
 - prepoznavanje vrste riječi i njihovo određivanje
 - usvojeno gramatičko znanje
- izražavanje
 - procesi pisanja
 - razlikovanje vrsta tekstova

2. *Načini vrednovanja:*

- ocjenjivanje usmenog prezentiranja
- ocjenjivanje redovnih aktivnosti na satu
- ocjenjivanje pismenih radova, sadržaj, stilski, pravopisno
- ocjenjivanje pisanog rada / eseј, lektira
- ocjenjivanje gramatičkih analiza
- portfolio učenika/ce
- projekt učenika
- samo-procjena rada

3. *Svrha ocjene:*

- informativna
- poticajna
- orijentacijska
- administrativna

Ciljevi i zadaće učenja

1. Zajednički ciljevi

Učenici će:

- **imati znanje o književnopovijesnom razvoju nacionalne književnosti**
- **imati znanje o književnopovijesnom razvoju europskih književnosti**
- **imati znanja o najznačajnijim tekstovima lijepe književnosti nacionalne književnosti kroz povijest**
- **učenici će imati znanje o djelima lijepe književnosti strane književnosti**
- **biti sposobni izraziti sebe jasno i precizno, kako u pisanom tako i u govornom obliku**
- **biti sposobni koristiti se određenim profesionalnim područjima u kreiranju proznih tekstova**
- **imati gramatičko znanje koje će prepoznati i u stilskom oblikovanju**
- **imati znanje o jezičnoj situaciji u Republici Hrvatskoj**
- **imati znanje o razvoju hrvatske i svjetske književnosti kroz različite periode**
- **imati znanje o vršenju analize umjetničkog teksta**
- **biti upoznati s karakteristikama triju narječja u Republici Hrvatskoj**
- **biti upoznati s različitim varijantama govornog jezika u njihovom okruženju**
- **dobiti znanje o izgradnji kompozicije teksta i biti sposobni primijeniti isto u pisanju vlastitih tekstova**
- **biti sposobni koristiti knjige, novine, literaturu, Internet kao izvore informiranja**

- biti sposobni koristiti se rječnicima, enciklopedijama i drugim strukovnim knjigama
- biti sposobni napraviti i iznjeti vlastiti projekt

Zadaci i ciljevi učenja za I. razred

Učenici će:

- imati znanje o književnim rodovima: lirika, epika i drama
- učenici će biti sposobni prepoznati vrste književnih tekstova
- učenici će biti sposobni interpretirati određeni književni tekst
- učenici će imati znanje o važnosti izvorišta europskih književnosti (grcka i rimska književnost, Biblija)
- učenici će imati znanje o počecima pismenosti (jezik i pisma) u Hrvata i prvim tekstovima
- učenici će imati znanje o humanizmu i predrenesansi u europskoj i hrvatskoj književnosti
- učenici će imati znanje o fonemu, glasovnim promjenama
- učenici će imati sposobnost izražajnog citanja kao i prepricavanja određenog te

Zadaci i ciljevi učenja za II. razred

Učenici će:

- imati znanje o razvoju nacionalne književnosti od renesanse do romantizma
- imati znanje o najznačajnijim piscima i njihovim djelima iz nacionalne književnosti
- imati znanje o razvoju europske književnosti od renesanse do realizma
- imati znanje o najznačajnijim piscima europskih književnosti i njihovih djela
- biti sposobni definirati vrste riječi, njihove kategorije i oblike
- definirati pojam morfema
- imati znanje o procesima postupnog pisanja
- znati primijeniti postupke procesnog pisanja na školsko i privatno pisanje

Zadaci i ciljevi učenja III. razred

Učenici će:

- imati znanje o razvoju nacionalne književnosti od početka 19. stoljeća do prve dekade 20.stoljeća
- imati znanje o najznačajnijim piscima i njihovim djelima iz nacionalne književnosti
- imati znanje o razvoju europske književnosti od realizma do moderne
- imati znanje o najznačajnijim piscima europskih književnosti i njihovih djela
- biti sposobni definirati sintaksu i članove rečenicnog ustroja
- imati znanje o povijesti hrvatskog jezika 19. stoljeća
- imati znanje o procesima postupnog pisanja – opis

Zadaci i ciljevi učenja za IV. razred

Učenici će:

- imati znanje o avangardnoj književnosti na početku 20. stoljeća
- imati znanje o najznačajnijim piscima i njihovim djelima avangarde
- biti sposobni razlikovati stilske karakteristike najznačajnijih avangardnih pravaca
- imati znanje o dramskom stvaralštvu 20. stoljeća

- imati znanje o najznačajnijim književnim pravcima hrvatske književnosti u razdoblju od 1920. 1952.
- imati znanje o promjenama u hrvatskoj književnosti u razdobljima od 1952.- 1958. i 1958.-1968.
- imati znanje o najvažnijim piscima i njihovim djelima iz tih razdoblja
- imati znanje o piscima i promjenama u suvremenoj hrvatskoj književnosti
- imati znanje o promjenama u hrvatskom jeziku 20. stoljeca
- biti sposobni definirati pojam leksikologije
- biti sposobni sudjelovati u raspravi
- znati primijeniti postupke procesnog pisanja : esej i poslovno pismo

Zaključak: ovako organiziranom nastavom mogu se nabrojiti i definirati krajnji rezultati, odnosno minimum stećenog nivoa znanja i vještina iz predmeta *hrvatski jezik* na kraju srednjoškolskog obrazovanja. To bi značilo kako će učenik biti sposoban komunicirati na materinjem jeziku, posjedovat će potrebnu gramatičku i pravopisnu pismenost, kao i osnovni nivo znanja o književnopovijesnom razvoju nacionalne i europske književnosti. Učenik će imati sposobnosti izražavanja i komuniciranja u pismenom obliku. Učenik će također barem u minimalnom obliku biti sposobljen za timsko funkcioniranje kao i za odredene oblike samo-procjene.

LITERATURA

1. Babic–Finka–Moguš: Hrvatsko pravopis, Školska knjiga, Zagreb, 1994.
2. Metodika književnog odgoja i obrazovanja, Zagreb, 1988. i Novi metodicki obzori, Zagreb, 1993.)
3. Nastavni planovi srednjih škola, Glasnik Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske, posebno izdanje, Zagreb, 1. kolovoza 1995.
4. Okvirni program hrvatskog jezika za osnovnu školu, Glasnik Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske, posebno izdanje, Zagreb, 1. kolovoza 1995.
5. Program hrvatskog jezika za gimnazije, Glasnik Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske, posebno izdanje, Zagreb, 1. kolovoza 1995.
6. Pandžić V.: Metodološke (metodische) znacajke programa hrvatskog jezika za gimnazije i strukovne škole – u europskom okruženju
7. Rosandic D., Novi metodicki obzori, Zagreb, 1993.
- 8.. Rosandic D.: Programirani pedagoški promašaj, Još o programu hrvatskog jezika za gimnaziju, (iz 1993./94.) Školske novine, Zagreb, 1995.
9. Rosandic D.: Novi metodicki obzori, Zagreb, 1993.
10. Rosandic D.: Programirani pedagoški promašaj, Još o programu hrvatskog jezika za gimnaziju, (iz 1993./94.) Školske novine, Zagreb, 1995.
11. Rosandic D.: Metodika književnog odgoja i obrazovanja, Školska knjiga, Zagreb, 1989.
12. Rosandic-Šicel: Književnost 1, 2, 3, 4 citanka s pregledom književnosti, Školska knjiga, Zagreb, 1986.
13. Rosandic D.: Kurikulski metodicki obzori, Školska knjiga , Zagreb, 2009.
14. Težak–Babic: Gramatika hrvatskog jezika, Školska knjiga, Zagreb, 1992.
15. Zrinjan S.: Književnost 1, 2, 3, 4, Alfa, Zagreb, 2005.
16. Zrinjan S.: Hrvatski jezik 1, 2, 3, 4, Alfa, Zagreb, 2005.
17. www.idi.hr (Evaluacija nastavnih programa i razvoj modela kurikulum za obvezno obrazovanje u Hrvatskoj)
18. www.idi.hr/vrednovanje